

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל סחר חוץ

Economic & Trade Mission
Embassy of Israel, London

סקירה כלכלית בריטניה 2017

הנספחות המסחרית
שגרירות ישראל בבריטניה

10 בפברואר 2017

סקירה כלכלית

בריטניה הינה הכינוי המקוצר של הממלכה המאוחדת של בריטניה הגדולה וצפון אירלנד.
באנגלית: The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (UK)

הממלכה המאוחדת מורכבת מארבע מדינות; אנגליה, ויילס, סקוטלנד וצפון אירלנד. השלטון בבריטניה הינו מונרכיה חוקתית בראש המדינה עומדת המלכה אליזבת השנייה. בבחירות האחרונות שנערכו בחודש מאי 2015 ניצחה מפלגת השמרנים בראשות דיויד קמרון ברוב סוחף והפכה ממשלת קואליציה לממשלת רוב של מפלגה יחידה. קמרון הודיע ביום 24.6.16 על התפטרותו בעקבות תוצאות משאל העם בשאלת הפרדות בריטניה מהאיחוד האירופי.

בריטניה עדיין חברה באיחוד האירופאי, אך שומרת על עצמאות מוניטרית ולפיכך הלירה שטרלינג (ליש"ט) הוא המטבע המקומי.

אוכלוסיית בריטניה מונה 65.1 מיליון בני-אדם והיא המדינה השלישית בגודל אוכלוסייתה באיחוד האירופי.

בריטניה סבלה קשות מן המיתון הגלובלי אשר פרץ בשנת 2008, אך כעת מגלה סימני התאוששות, עם נתונים חיוביים בכל הפרמטרים המרכזיים. זוהי כלכלה איתנה, התשעית בגודלה בעולם והשנייה באירופה. התוצר המקומי הגולמי לנפש הוא \$46.421 בשנת 2015.

בשנים האחרונות בריטניה ביססה את מעמדה כיעד היצוא השני בגודלו בעולם מישראל, והראשון באירופה.

בריטניה והאיחוד האירופי

הבחירות לפרלמנט ב-מאי 2015 הסתיימו בהכרעה גמורה לטובת מפלגת השמרנים בראשות ה"מ לשעבר דיוויד קמרון. רצונם של השמרנים לבצע תכנית צנע כלכלית ע"י קיצוץ ענק של תקציבי הרווחה - כ 12 מיליארד ליש"ט. לאחר ניצחונו של דיוויד קמרון, ולאחר שהסוגיה נדחתה שוב ושוב, הבטיח קמרון שאם ייבחר הוא יעמיד את שאלת ההישארות באיחוד האירופי למשאל עם. ב-23 ביוני 2016 התקיים משאל עם שדן בסוגיית הפרישה של בריטניה מהאיחוד האירופי- פרישה שמכונה "ברקזיט".

כאמור, בניגוד לתחזיות שניבאו ניצחון לתומכי ההישארות בגוש האירופי, תוצאות האמת הראו אחרת ובישרו על ניצחונו של מחנה העזיבה ברוב של 51.9% לעומת 47.9% בלבד שבחרו להישאר בגוש האירופי.

בלונדון נרשם יתרון גדול מאוד לתומכי ההישארות באיחוד, גם סקוטלנד הצביעה לטובת

הישארות, אבל ברוב האזורים האחרים נרשם יתרון בולט לתומכי העזיבה, שבסופו של דבר הכריע את הכף והוביל להחלטה לעזוב. דיוויד קמרון, שיזם את משאל העם וקרא לאזרחי בריטניה להצביע בעד הישארות, הודיע לאחר הכרעת משאל העם כי בכוונתו להגיש את התפטרותו עד אוקטובר 2016. למרות התפטרותו של דיוויד קמרון, הבחירות הבאות לראשות הממשלה אמורות להתקיים רק ב-2020.

המפלגה השמרנית בחרה בשרת הפנים ג'ב' תרזה מיי להחליף את קמרון בראשה, ולכהן כראש הממשלה. בוריס ג'ונסון שהוביל את מחנה העזיבה מהא"א ואשר רבים ראו בו כמחליף לקמרון, הפתיע רבים בהודעה בשבועות שלאחר המשאל כי לא ינהיג את המפלגה במקום קמרון, מונה על ידי מיי לתפקיד שר החוץ ואמור להוביל את המגעים מטעם בריטניה ליציאת בריטניה מהא"א.

משימה כבדה וחשובה לא פחות המונחת לפתחו של ג'ונסון, היא ההיערכות הבריטית לקראת בנייה מחדש של תשתית ההסכמים (בראשם כמובן הסכמי הסחר) עם המדינות מחוץ לא"א עמן בריטניה הייתה קשורה בהסכמים דרך הא"א.

כעת, מופעל לחץ על בריטניה מטעם האיחוד האירופי להתחיל בתהליך היציאה באופן מידי ע"י אקטיביציה של סעיף 50 באמנת ליסבון וזאת על מנת למתן את אי הוודאות שכה מזיקה לכלכלה העולמית. נכון לעכשיו, נראה כי הסעיף יופעל בחודש מרץ 2017.

למעשה, נכון לרגע כתיבת שורות אלה, אפשר לומר שמבחינה פורמלית גרידא- לא אירע דבר עדיין מבחינת מעמדה של בריטניה באיחוד. תוצאות המשאל הן עדיין בבחינת דיון ציבורי בריטי פנימי לחלוטין (עד אשר ואם תפעיל כאמור את ס' 50).

בהיבט אחר- החלטת הבריטים לפרוש מהאיחוד האירופי צפויה לחזק את תביעותיהם הלאומיות של אזרחים וטריטוריות בריטיות שונות ואת דרישתם לעצמאות, שכן הינם מעוניינים להישאר באיחוד האירופי: סקוטלנד, צפון אירלנד.

לגבי תנאי היציאה מן האיחוד, ראש ממשלת בריטניה הג'ב' תרזה מיי החליטה על יציאה "קשה" מהאיחוד (hard brexit) מה שאומר שבריטניה תעזוב את השוק המשותף וייתכן כי גם תעזוב את ה-customs union.

מדיניות כלכלית

המטרה המוצהרת של הממשלה היא להסיט את המשק לפעילות מוטת ייצור תחרותי, לצמצם את הצריכה הציבורית ולעודד השקעה פרטית. כל המפלגות תומכות בהשקעה בטכנולוגיה, בתעשייה ותשתיות תחבורה ירוקות ומותאמות לסביבה. הכפלת היצוא הבריטי הוצבה כיעד לשנת 2020. המוסדות הפיננסיים, מרכיב משמעותי בכלכלה הבריטית, חזרו לרשום רווחים הודות לתמיכה הממשלתית לאחר שדווחו על הפסדי שיא בשנת 2008 (המשבר הפיננסי העולמי הגדול האחרון) למרות זאת, קיימת בבנקים הבריטיים חולשה בסיסית עקב מאזנים ממונפים, תלות בבנקים אירופאיים והאיום של מחיקת חובות בגוש האירו. החשש הוא מהצורך להידרש לספק נזילות נוספת לבנקים, על חשבון משלם המיסים (ההמשלה כבר מחזיקה בהון מניות משמעותי בבנקים RBS ו-Lloyds Bank).

צמיחה

הכלכלה הבריטית החלה כעת להתאושש מן המשבר הכלכלי של 2008, אשר הביא לסיום תקופה של 30 שנות צמיחה. לאחר צמיחה חלשה יחסית של 0.8% ב-2011, בריטניה סבלה שוב ממיתון החל מתחילת 2012, אשר ברמה שנתית הסתיימה בירידה קלה של התוצר (0.1%). לעומת זאת, ב-2014 נרשמה הצמיחה הגבוהה ביותר מאז שנת 2007, בשיעור של 2.9%. בשנת 2015 נבלמה מעט הצמיחה לעומת 2014 עם עלייה של 2.2% בתוצר. הרבעון הראשון של 2016 הביא עמו צמיחה של 0.4%. שיעור הצמיחה לשנת 2016 הוא כ-1.8, הצפי לשיעור הצמיחה לשנת 2017 הוא כ-0.9 והצפי לשיעור הצמיחה לשנת 2018 הוא כ-1.5.

אינפלציה

לאחר שיא של 5.2% שנרשם בספטמבר 2011 (ברמה שנתית), האינפלציה בבריטניה ירדה בעקבות בשנים לאחר מכן עד לשיעור אינפלציה שנתי של 0.1% ב-2015. זאת בעיקר לאור ירידת המחירים בענף האנרגיה. תחילת 2016 הביאה עימה עלייה קלה בשיעור האינפלציה עד ל-0.3% זאת לאור עליית מחירי הדיור. בעקבות החששות מטלטלה כלכלית ופוליטית שנובעות מהחלטתה של בריטניה לצאת מהאיחוד האירופי, צנח הליש"ט לערכו הנמוך ביותר מול הדולר מאז ספטמבר 1985: 1.33 דולר לליש"ט, תוך ציון ירידה הגדולה בהיסטוריה ביום אחד של המטבע הבריטי. התייצבות שע"ח נמוך יחסית עלול להוביל בהמשך ללחץ אינפלציוני עקב עליית מחירי מוצרי ושירותי יבוא. שיעור האינפלציה לשנת 2016 הוא כ-0.7, הצפי לשיעור האינפלציה לשנת 2017 הוא כ-2.3 והצפי לשיעור האינפלציה לשנת 2018 הוא כ-1.5.

תעסוקה

נתוני אפריל 2016 מצביעים על המשך ההתאוששות בשוק העבודה בבריטניה, כאשר שיעור האבטלה ממשיך בירידה, מספר המשתתפים בשוק העבודה עולה, וכך גם השכר הריאלי לאחר חמש שנים של ירידה. כ-460,000 אלף איש הצטרפו לשוק העבודה בין אפריל 2015 לאוקטובר 2016. 78.3% מן האוכלוסייה בגיל העבודה הייתה מועסקת בתקופה זו. כמו כן, שיעור האבטלה עומד על 5.4% שהוא השיעור הנמוך ביותר מאז שנת 2005.

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל סחר חוץ

Economic & Trade Mission
Embassy of Israel, London

קשרי סחר ישראל בריטניה

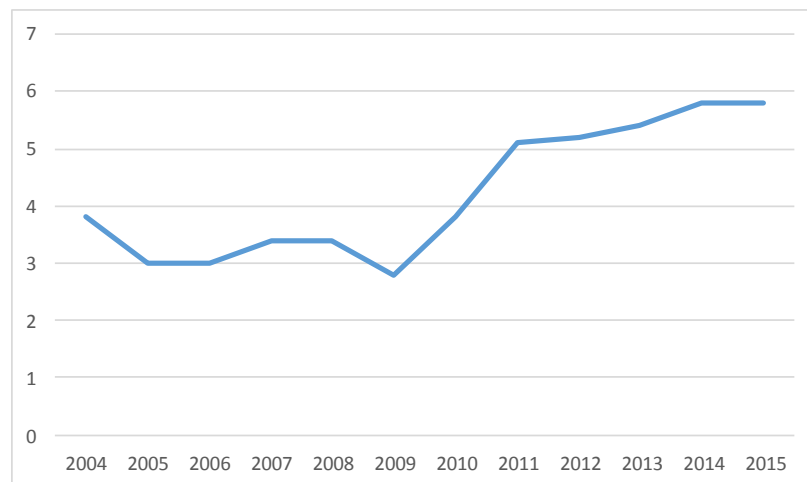
- **בריטניה היא יעד היצוא המוביל באירופה והשני בעולם (בניכוי יהלומים) של ישראל.**
בשנת 2015 הסתכם היצוא לבריטניה (בניכוי יהלומים) בכ- 3.61 מיליארד דולר, עליה של כ- 2.86% לעומת 2014, בנוסף, היבוא הישראלי מבריטניה (בניכוי יהלומים) בשנת 2015 הסתכם בכ- 2.23 מיליארד דולר. סך הסחר הבילטרלי בשנת 2015 הסתכם ב- 5.8 מיליארד דולר.
במהלך השנים האחרונות הוכפל הסחר הבילטרלי בין ישראל לבריטניה לרמתו כיום כתוצאה מעליה משמעותית ביצוא של חברת טבע וכן של מחצבים.
- **בפברואר 2011 החליטה ממשלת בריטניה כי ישראל הינה יעד אסטרטגי לשיתופי פעולה בתחומי ההיי טק.** השאיפה הבריטית היא לראות חברות ישראליות פותחות שלוחות בבריטניה. לדבריהם: "מדוע להרחיק עד ארה"ב ולא לעצור קודם בלונדון..."
כפועל יוצא מכך התרחבה ההידברות הכלכלית שהתבטאה בין השאר בריבוי משלחות עסקיות לישראל, לא פעם בליווי בכירי ממשל.
- **ביקורים הדדיים של ראשי ממשלה ושרים בראש משלחות עסקיות:**
 - מרץ 2012: ביקור בישראל של שר התרבות, התקשורת והתעשיות החדשניות, אד וייזי
 - יוני 2012: ביקור בבריטניה של שר הכלכלה, שלום שמחון
 - מרץ 2013: ביקור בישראל של שר הסחר, לורד גרין
 - מאי 2013: ביקור בישראל של השר לענייני קבינט, פרנסיס מוד
 - פברואר 2014: ביקור בבריטניה של שר הכלכלה, נפתלי בנט
 - מרץ 2014: ביקור בישראל של ראש ממשלת בריטניה, דייוויד קמרון. אל הביקור התלווה שר הסחר לורד ליוינגסטון
 - מרץ 2014: ביקור בישראל של שר המדע, דייוויד ווילטס
 - אפריל 2014: ביקור בישראל של יו"ר האופוזיציה, אד מיליבנד
 - נובמבר 2014, ביקור בישראל של השר פרנסיס מוד, לדון בשיתוף פעולה בנושאי סייבר

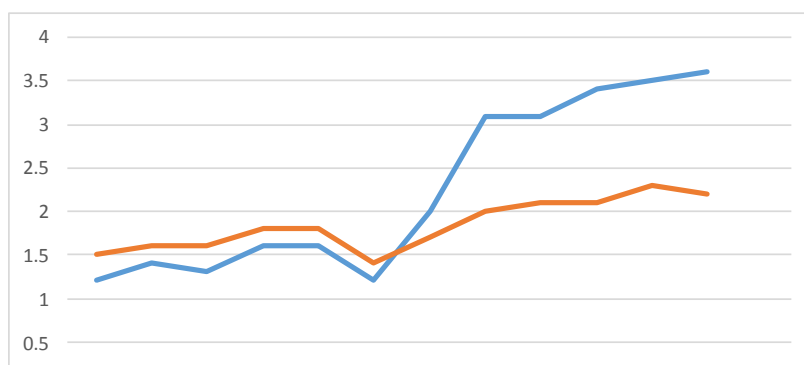
- נובמבר 2015: ביקור בישראל של ראש עיריית לונדון, בוריס ג'ונסון
- פברואר 2016: ביקור בישראל של השר לענייני קבינט, מת"ו הנקוק, לדון בהעמקת שיתוף הפעולה בתחום הסייבר
- פברואר 2017: ביקור בבריטניה של ראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו
- **יוזמות עסקיות באו לידי ביטוי בביקורים הדדיים של 20 משלחות בשנתיים האחרונות** מתחומי המים, התקשורת, הסייבר, המדיה הדיגיטלית, מדעי החיים, מוצרי צריכה ועוד. היוזמה והתיאומים היו ברובם הגדול של המחלקה המסחרית בשגרירות ישראל בלונדון ובחלקם בשיתוף עם העמיתים בשגרירות בת"א. בנוסף, בתחילת שנת 2016 נחתם הסכם כאשר חברת אל-על תרכוש מנועים למטוסי הבואינג 787 מרולס רויס הבריטית. זוהי עיסקת הייצוא הגדולה של בריטניה לישראל.

נתוני הסחר בין ישראל לבריטניה במיליארדי דולר ארה"ב (לא כולל יהלומים):

סכמת סחר בילטרלי כולל

סכמת נתוני יבוא ויצוא

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הסכמי סחר ושת"פ

הסכמי הסחר שישראל חתומה עליהם עם האיחוד האירופי ועם ארגונים בינלאומיים חלים גם בין ישראל לבריטניה. הסכמי ה-WTO, הסכם האסוציאציה של ישראל עם האיחוד האירופי, הסכם המסגרת האירופית בתחום המחקר ופיתוח, הסכם לשת"פ מדעי וטכנולוגי והסכם בעניין נהלי תקינה (GLP). מתרחבת הפעילות הביילטרלית בתחומי המדע והטכנולוגיה, בעקבות ההכרה לפיה ישראל היא מובילה עולמית בנושאים הנוגעים לחדשנות טכנולוגית. עם זאת, אין לישראל ובריטניה תכניות שת"פ טכנולוגי ממוסדות ועיקר השת"פ נעשה במסגרת האיחוד האירופאי. לישראל ובריטניה פעילות לשיתוף פעולה מחקרי במסגרת התכנית Britain-Israel Research and Academic Exchange (BIRAX), אשר מממנת מחקר חדשני להתמודדות עם מחלות בשילוב טיפולים בתאי גזע.

היצוא הישראלי לבריטניה

סה"כ היצוא לבריטניה (לא כולל יהלומים) בשנת 2015 הסתכם ב- 3.61 מיליארד דולר, גידול של כ-2.8% לעומת שנה קודמת, אז הסתכם הייצוא ב- 3.52 מיליארד דולר. בין השנים 2010 ל- 2015 גדל היצוא לבריטניה במעל ל- 75%, בעיקר הודות לגידול במוצרי תעשיות כימיות והקשורים בהן (בעיקר טבע), אשר סכום היצוא שלהם גדל מ- 990 מיליון דולר בשנת 2010 ל- 2.5 מיליארד דולר בשנת 2015.

יצוא מישראל לבריטניה 2010-2015 במיליוני דולרים ארה"ב ענפים עיקריים:

2015	2014	2013	2012	2011	2010	
2,516	2,410	2,297	2,002	1,919	990	מוצרי תעשיות כימיות והקשורים בהן

309	361	353	388	372	313	מכונות וציוד חשמלי
192.5	231	196	203	204	183	פלסטיק, גומי ומוצריהם
3,613	3,539	3,425	3,137	3,131	2,015	סה"כ לשנה (ללא יהלומים)

יצוא מישראל לבריטניה ינואר-מאי 2015-2016 במיליוני דולרים ארה"ב (נתון לתנודות עונתיות במהלך השנה):

2016 ינואר-מאי	2015 ינואר-מאי	
1434	2147	יצוא

היבוא מבריטניה לישראל

סה"כ היבוא (לא כולל יהלומים) בשנת 2015 הסתכם ב- 2.2 מיליארד דולר, ירידה של כ- 4.35% לעומת שנת 2014 בה הסתכם היבוא ב- 2.3 מיליארד דולר. בהשוואה ל- 2010 גדל היבוא ב- 2015 בכ- 30%. להלן ענפי היבוא העיקריים:

יבוא מבריטניה 2010-2015 במיליוני דולרים ארה"ב ענפים עיקריים:

2015	2014	2013	2012	2011	2010	
592	622	610	525	501	435	מכונות, ציוד חשמלי
264	360	364	275	309	241	כלי רכב, כלי טיס ושיט
294	328	290	319	354	197	תכשירי מזון, משקאות וטבק
239	338	272	315	315	285	מוצרי תעשיות כימיות והקשורות בהן
2,239	2,298	2,035	2,028	2,006	1,706	סה"כ לשנה (ללא יהלומים)

יבוא מבריטניה לישראל ינואר-מאי 2015-2016 במיליוני דולרים ארה"ב (נתון לתנודות עונתיות במהלך השנה):

2016 ינואר-מאי	2015 ינואר-מאי	
-------------------	-------------------	--

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל סחר חוץ

Economic & Trade Mission
Embassy of Israel, London

1386	822	יבוא
------	-----	------

פרטי התקשרות:
Embassy of Israel, London
2 Palace Green
London W8 4QB
+44 (0)20 7957 9525
london@israeltrade.gov.il